

156) IV. L. Til Seminarielæreres, Skolelæreres, Folkehøjskolelæreres, Realskolelæreres og Lærerinders videre Uddannelse o. m. Da Ministeren under Samraad med Udvalget har bebudet yderligere Forslag til Forhøjelse af denne Konto, ønsker Udvalget en samlet Overvejelse af hele Kontoen og forbeholder sig derfor sin Stilling saavel til den paa Finanslovsforslaget foreslaaede Forhøjelse med 2,000 Kr. som til de nedenfor stillede ny Forslag.

Om Kontoens Anvendelse i det sidste Aar har man modtaget følgende Skrivelse:

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Under Henvisning til det ærede Finansudvalgs behagelige Skrivelse af 23de d. Mjd. unblader man ikke at meddele nedenstaaende Oversigt over, hvorledes den paa Ministeriets Budget Konto IV. L. til Seminaristers, Skolelæreres, Folkehøjskolelæreres, Realskolelæreres og Lærerinders videre Uddannelse m. m. bevilgede Sum for Tiden anvendes, idet man i Forbindelse hermed har troet at burde give Udvalget en samlet Fremstilling af, hvorledes de paagældende Bevillinger til Læreruddannelse m. m. i sin Tid ere fremkomne og i Aarenes Løb ere blevne forøgede.

Det første Forslag til en Bevilling til Lærerkursus fremkom i Forbindelse med et Lovforslag om Sønninger for de ved Skolelærerseminarierne ansatte Forstandere og Lærere samt Understøttelse til Seminarieeleverne, der blev forelagt i Folketinget i December 1855. Det hedder heri (Anhang til Rigsdagsstidende, Lovforslag, 1855, S. 233):

„Det var oprindeligt paatænkt at forøge dette Lovudkast med en Paragraf af følgende Indhold:

„Der skal indrettes et Undervisningskursus i Kjøbenhavn i det Djemed at give de fortrinligste af dem, der have bestaaet Dimissions-Examen enten ved Seminarierne eller i Kjøbenhavn, for saa vidt en saadan samme Steds maatte blive indrettet for Privatister, en større Udvikling, navnlig ved at tilvejebringe Lærere, der kunne fyldestgøre Købstædernes Tarv.

I det Djemed bevilges 5,000 Rdlr., hvoraf Halvdelen kan anvendes til Stipendier for dem, der deltage i samme Kursus. Intet Stipendium kan overstige 250 Rdlr. om Aaret.“

I ikke saa Købstæder er det nemlig forbundet med store Vanskeligheder at faa fagkyndige Lærere i Tegning, Engelsk, Tyssk, Matematik, Naturhistorie. Teologiske Kandidater kunne ingenlunde altid afhjælpe dette Savn, og det vil i Reglen være uopnaeligt at vinde for Købstædernes Skoler Mænd af anden videnskabelig Dannelse. At oprette et eget Seminarium, beregnet paa Købstæderne, vilde være forbundet med større Bekostninger, og det var i alt Fald ønskeligt, at dets Indretning kunde støtte sig paa Erfaringer, der vilde vindes ved Gennemførelsen af et saadant Forslag. Dersom det blev billigt, og Planen lykkedes, haabede man tillige at tilvejebringe den fornødne Lærerkraft for en videregående Undervisning for Haandværks- og Handelslærlinge. Muligvis vilde ogsaa den af Lovgiveren i Anordningen for Købstæderne af 29de Juli 1814 § 74 udtalte Hensigt at tilvejebringe i Købstæderne en i det mindste forberedende Undervisning i Styrmandskunsten derved kunne opnaas, om end paa en noget anden Maade, ligesom ogsaa saadanne Lærere, der havde faaet Lejlighed til at gennemgaa et højere specielt derpaa beregnet Kursus, formentlig fortrinlig vilde egne sig til Ansættelse ved højere Bondeskoler. Omendstønt der vel intet vilde være til Hinder for, at disse unge Mænd saa Udgang til Universitetet og den polytekniske Skole, som de med Nytte kunne følge, saa antages det dog nødvendigt, at de i al Fald ved Siden heraf saa en særskilt, udelukkende paa dem beregnet Undervisning. Overfkoledirektøren burde formentlig i det mindste foreløbigt føre Tilsynet med, at den saaledes aabnede Udgang til at erhverve flere Kundskaber af vedkommende rigtig benyttedes. Efter endt Kursus vilde der være at meddele dem en Attest.

Da man imidlertid for Tiden ikke saa sig i Stand til at meddele mere end disse Antydninger og ikke kunde gøre Udcast til nogen almindelig Plan, efterjom